

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Освітня програма	2926 Менеджмент туристичної індустрії
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	073 Менеджмент

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

22.11.2023 р.

Справа № 1819/АС-23

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 07.2 "Управління та адміністрування" у складі:

Труніна Ірина Михайлівна – головуєчий,
Бай Сергій Іванович,
Бардась Артем Володимирович,
Власенко Дмитро Олександрович,
Касич Алла Олександрівна,
Криворучко Оксана Миколаївна,
Кузьмак Олег Іванович,
Нянько Віталій Миколайович,
Павленчик Наталія Федорівна,
Рудь Дарина Віталіївна,
Шуляр Роман Віталійович,

за участі запрошених осіб:

Бучко Жанна Іванівна – гарант ОП,
Балджи Марина Дмитрівна – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	2926
Назва ОП	Менеджмент туристичної індустрії
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 10, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Цілі, зазначені в ОПП відповідають місії та стратегії закладу. Не підтверджено доцільність основного фокусу ОПП, зорієнтованого на педагогічну та викладацьку роботу.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Пропозиції стейкхолдерів направлені на: доповнення додаткових ПРН та фахових компетентностей, зміну кредитів за ОК та зміну блоку вибіркових компонент. У представлених документах відсутні пропозиції стейкхолдерів направлені на формування компонентного наповнення ОПП.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Цілі та ПРН визначаються з урахуванням тенденцій розвитку галузі та регіонального контексту, проте зазначені у звіті ЕГ та представлена на сайті ЗВО тематика кваліфікаційних робіт не відповідає напрямку Менеджменту. Цілі, прописані в ОПП, її основний фокус та особливості частково не корелюються між собою

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

В розробниках ОПП не має жодного фахівця з менеджменту (практично всі мають ступень по соц.екон.географії), що суперечить 35п лиц.вимог. За компонентним та тематичним наповненням ОПП, не дозволяє, на достатньому для другого (магістерського) рівня освіти досягнути результатів навчання визначених Стандартом за спеціальністю 073 "Менеджмент",

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОПП становить 90 кредитів. На обов'язкові припадає – 74,4 %, вибіркові – 25,6 %, що відповідає нормативним вимогам.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Компонентне наповнення ОПП формують 13 ОК, з яких лише 2 ОК (ОК1 Самоменеджмент та соціальна відповідальність та ОК 7 Менеджмент туристичної індустрії) за назвами мають дотичність до забезпечення набуття здобувачами професійних компетентностей. Однак, детальне вивчення тематичного наповнення, засвідчив, що в ОК 7 із 15 тем лише 2 частково розкривають особливості управління підприємствами сфери туризму, зокрема: Тема 1. Сутність менеджменту туристичної індустрії (далі МТІ). (Методологічні основи МТІ. ГІС технології в МТІ. Історія зародження та розвитку) та Тема 2. Функції МТІ. (Базові функції МТІ. Процес управління в менеджменті. Планування та мотивація як функції менеджменту). Згідно Таблиць відповідності лише ОК 7 "Менеджмент туристичної індустрії" закриває ПРН 4, але в цій дисципліні відсутні теми стосовно розробки та управління проектами, а також генерування ідей. Аналіз змістовного наповнення ОК свідчить, що окремі ОК не дозволяють досягти заявлених ПРН і візуально відображених у таблицях відповідності. Наприклад, ОК 3 «Методика викладання фахових дисциплін» не забезпечує - ПРН 1 «Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах», ПРН 10 «Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач»; ОК 7 «Менеджмент туристичної індустрії» - ПРН 3 «Проектувати ефективні системи управління організаціями»; ПРН 4 «Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї», ПРН 10 «Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач»; ОК 8 «Стратегії розвитку національного та регіонального туризму» - ПРН 2 «Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення», ПРН 3. «Проектувати ефективні системи управління організаціями», ПРН 5. «Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах», ПРН 6. «Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність». Згідно представленої РП «Асистентська практика» вона не забезпечує досягнення ПРН 1,6,8,10,11,13. Аналіз змістовного наповнення ОК свідчить і про суперечності у матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми. Наприклад, ФК 1 «Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів» - не забезпечується зазначеними ОК 3 «Методика викладання фахових дисциплін» ОК 5 «Транскордонне регіональне співробітництво в туристичній галузі», ОК 8 «Стратегії розвитку національного та регіонального туризму», ОК 12 «Асистентська практика». ОК ОПП в сукупності не дають можливості досягти заявлених цілей та ПРН.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст та структура ОП, аналіз компонентного наповнення обов'язкових дисциплін свідчать, що ОПП загалом не відповідає предметній області спеціальності 073 Менеджмент. ОПП другого (магістерського) рівня розглядається як продовження першого (бакалаврського) рівня. Передбачено – 5-6 курс навчання та 9-11 семестри тоді, як здобувачі навчаються на 1 та 2 курсі, протягом 1 - 3 семестрів.. У НП 2022 р. ОК 1 «Самоменеджмент та соціальна відповідальність» включена до циклу Загальної підготовки. Цикл професійної підготовки складають ОК 5 «Транскордонне регіональне співробітництво в туристичній галузі», ОК 6 «Інформаційні системи, комунікації і технології», ОК 7 «Менеджмент туристичної індустрії» та курсова робота.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Для вибору вибіркового ОК здобувачам пропонується 6 блоків із чітко прописаними 3-ма дисциплінами, з яких вони повинні обрати 1. Це дещо звужує можливість здобувачів формувати індивідуальну освітню траєкторію. Вибіркові дисципліни прописані та включені в структурно-логічну схему ОПП.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка забезпечується – виробничою практикою 6 кредитів, асистентською практикою – 12 кредитів та виконанням випускної роботи – 12 кредитів. Із РП ОК 12 «Діяльність студента в період асистентської практики є аналогом професійної діяльності викладача вищої школи при виконанні ним обов'язків асистента-стажиста в реальних умовах випускової кафедри». Структурне наповнення ОК 11 та ОК 12 загалом не дають можливості здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності за спеціальністю 073.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

ОПП передбачає набуття здобувачами соціальних навичок.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Обсяг ОПП та кредитне наповнення її компонентів відповідає фактичному навантаженню здобувачів. Відповідно до НП тижневе навантаження здобувачів знаходиться у рекомендованих нормах - по семестрово - 18, 13 та 12 годин на тиждень.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів за дуальною формою навчання у ході реалізації ОПП не здійснюється.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання є чіткими, зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Уся необхідна інформація оприлюднена на офіційному сайті.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Правила прийому враховують особливості самої програми. Програма фахового іспиту розроблена відповідно до затверджено Міністерством програми ЄФВВ. Рекомендовано видалити із списків літератури для підготовки до іспиту російські видання.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, здійснюється відповідно до внутрішніх нормативних документів і є доступними для усіх учасників освітнього процесу.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється внутрішніми нормативними документами. На сайті є спеціальна вкладка, яка інформує про результати її використання в освітньому процесі.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми та методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Вони чітко прописані у матеріалах навчально-методичного забезпечення та оприлюднені на сайті.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та РН, а також порядку та критеріїв оцінювання за окремими освітніми компонентами.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

У ЗВО популяризується та підтримується наукова робота студентів. Функціонують наукові студентські гуртки. Здобувачі долучаються до досліджень в рамках НДР кафедри. Аналіз змісту тематики НДР "«Менеджмент туристичних ресурсів та оцінка суспільно-географічної спадщини вчених Чернівецького вузівського центру»", зокрема зазначені "Об'єкт НДР - дослідження процесу формування потенціалу туристичних ресурсів регіонів України та оцінка суспільно-географічної спадщини вчених Чернівецького вузівського центру та "Предмет НДР - теоретико-методологічні, методичні та прикладні основи вчення про геопросторове розміщення, оцінку туристичних ресурсів, (українською та англійською мовами)" територіальну організацію суспільного життя України та Чернівецької області зокрема" - знаходяться поза межами та не враховують основні специфіки спеціальності менеджмент.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

НПП проходять стажування та підвищення кваліфікації. Однак, їх напрями не відповідають спеціальності Менеджмент. Вони, в основному, направлені на підвищення педагогічної майстерності, провадження цифрових технологій в освітній процес та розвиток міжнародного співробітництва. Оновлення змісту матеріалів НМЗ носить дещо формальний характер, оскільки містить застарілу літературу, зокрема ОК 1, ОК 2, ОК 5, ОК 9. У РП ОК 5 "Транскордонне регіональне співробітництво в туристичній галузі" затвердженій 2023 р. включена до розгляду "Тема 9. Українсько-Білоруська співпраця в галузі транскордонного туризму".

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Навчання, викладання та наукові дослідження проводяться в рамках підписаних угод та договорів про міжнародну співпрацю, які оприлюднені на офіційному сайті.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Зазначена у звіті ЕГ позитивна практика - "запровадження системи рейтингового оцінювання" не може бути підставою оцінки А за критерієм 5, оскільки згідно Положення воно проводиться посеместрово і включає персональні досягнення студентів у навчальній, науковій, спортивно-масовій, культурно-мистецькій та громадській діяльності. Форми контролю та критерії оцінювання за окремими ОК є зрозумілими, чіткими, що відповідає вимогам.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Підсумкова атестація випускників за ОПП здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти. Проте, аналіз тем кваліфікаційних робіт, представлених на сайті, в сукупності, частково відповідає заявленій спеціальності Менеджмент. Наприклад, теми: "Диверсифікація

туристичних послуг (на прикладі туристичного підприємства)"; "Випускники-менеджери географічного факультету ЧНУ ім. Ю. Федьковича (2001-2023 р.р.) заочної форми навчання".; "Випускники-менеджери географічного факультету ЧНУ ім. Ю.Федьковича (2000-2023 р.р.) денної форми навчання"

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила проведення контрольних заходів є чіткими та регламентуються внутрішніми нормативними документами. Зазначена у звіті ЕГ сильна сторона ОП, «перевірка завідувачем кафедри, деканатом та ректоратом контрольних зрізів проведення модульного та підсумкового контролю» - не може бути унікальною та підґрунтям оцінки А, оскільки є поширеною практикою.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

ГЕР підтримує думку ЕГ. У ЗВО популяризується дотримання академічної доброчесності. Усі учасники освітнього процесу ознайомлені із нормативними документами, процедурою перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат, антикорупційною політикою.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Детальний аналіз табл. 2 та наукових профілів НПП, задіяних у реалізації ОП відповідно до п.37 ліц. Умов засвідчив, що: 1). реалізацію ОПП забезпечують 8 НПП, з яких 2 – д.г.н., 1- д.пед.н., 2- к.г.н., 1- к.пед.н., 1 – к.е.н. (спеціальність Світове господарство і міжнародні економічні відносини), базова спеціальність – фінанси; 2). кваліфікація НПП, задіяних у реалізації ОП відповідно до п.38 ліц. умов відповідає за ОК 5,8, частково відповідає за ОК3-2,9 та не відповідає за ОК 1,3,4,6,7. Відповідно до п.36 ліц. вимог НПП повинні мати не менше 4 досягнень у проф. діяльності за останні 5 р., визначених у п.37 ліц. вимог. Ґрунтовний аналіз досягнень у проф. діяльності за останні 5 р. згідно п.36 і п.38 ліц. вимог, ЕГ провести не вдалося, оскільки у поданій ЗВО табл. 2 таких відомостей не було зазначено, однак із наявної інформації представленої у таблиці 2 ВСО, на сайті кафедри та профілях НПП, встановлено, що за: ОК 1 – не забезпечують зазначених у них п.1,3,12,19. Відсутнє підтвердження за ОК 1 – п. 4,8. ОК 2 – не забезпечують зазначених у них п.1,11,12. Відсутнє підтвердження за ОК 2 – п. 4,19. ОК 3 – не забезпечують зазначених у них п.1,3,12,19,20. Відсутнє підтвердження за ОК 3 – п. 4,10,15. ОК 6 – не забезпечують зазначених у них п.1,3,7,19. Відсутнє підтвердження за ОК 6 – п. 4,15. ОК 7 – не забезпечують зазначених у них п.1,6,7,11,19. Відсутнє підтвердження за ОК 7 – п. 3,8,9,14. У НПП, які відповідають за ОК 1, 6 та 7 відсутні стажування за напрямом Менеджмент або який дотичний до ОК, які вони забезпечують. У напрямках наукових досліджень, представлених на сайті, відсутня інформація про напрями, які відповідають заявленим ОК. Огляд наукових праць не підтвердив їх відповідність спеціальності 073. Наприклад, НПП, який читає ОК 7 «Менеджмент туристичної індустрії», у підручнику «Менеджмент туристичної індустрії» 2019 р. є співавтором одного «Розділу 5. Оцінка природно-рекреаційного потенціалу України як основа менеджменту туристичної індустрії».

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Процедури конкурсного добору є прозорими, відповідають чинному законодавству.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

ГЕР погоджується із висновком ЕГ щодо залучення роботодавців до освітнього процесу. Інформація про зазначену активність оприлюднена на сайті.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Відсутні приклади залучення спеціалістів-практиків протягом 2023 р. Залучені професіонали-практики та тематика їх занять за 2020-2022 роки загалом знаходяться в рамках спеціальності «Туризм».

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

ЗВО мотивує та сприяє професійному розвитку НПП за різними напрямками та формами.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності НПП, мотивує до проходження відповідних курсів та стажувань.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Матеріально-технічна база ЗВО, комп'ютерне, мультимедійне та програмне забезпечення дозволяють досягнути визначених ОПП ПРН. В освітньому процесі використовуються аудиторії обладнані комп'ютерною технікою, на якій встановлено програмне забезпечення Office 365, Arcgis, Digital Qgis. Функціонує туристичний інфобокс. Матеріально-технічна база кафедри була розширена за рахунок грантових надходжень (5 комплектів техніки, для дослідження туристичних об'єктів - ноутбуки, дрони, фотокамери), що є обґрунтування зразковості.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Учасники освітнього процесу мають безоплатний доступ до наукової та навчальної літератури для підготовки до лекційних, практичних, семінарських занять та проведення необхідних наукових досліджень.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОПП, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

ЗВО забезпечує достатній рівень освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів, що навчаються за ОПП.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

В університеті створені належні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ЗВО існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації ОП

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процедура розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОПП регламентується внутрішніми нормативними документами, які оприлюднені на сайті.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Здобувачі безпосередньо залучені до процесу періодичного перегляду ОПП та інших процедур забезпечення її якості, як партнери.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

У рамках забезпечення якості ОПП Університет співпрацює з роботодавцями на підставі нормативних документів та заключених договорів. Перелік договорів та партнерів-роботодавців представлено на сайті.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

В університеті налагоджена співпраця із випускниками, які залучаються до освітнього процесу та анкетування, з питань якості реалізації ОПП.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

У ЗВО функціонує окремий підрозділ "Центр забезпечення якості вищої освіти", який безпосередньо моніторить та приймає участь у забезпеченні системи якості.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ОПП акредитується вперше.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

В Університеті сформована та активно популяризується культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОПП та освітньої діяльності ЗВО загалом.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу у ЗВО регламентуються внутрішніми нормативними документами. Усі установчі та нормативні документи, знаходяться у вільному доступі на сайті університету, є чіткими і зрозумілими. Зразковість відсутня.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

На сайті, у вкладці "Освітні програми" розміщено саму ОПП, інформацію про її оновлення, пропозиції від стейкхолдерів та результати їх обговорення. Елементи унікальності відсутні.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ЗВО на офіційному сайті, своєчасно оприлюднює точну та правдиву інформацію про ОПП, в якій зазначаються її мета, характеристики, цілі, компетентності, результати навчання, компоненти та ін. ГЕР відмічає відповідність вимогам підкритерію, без зразковості.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію B, E чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Гаранту та розробникам програми, до початку 2024-25 навального року, відкоригувати між собою цілі, особливості та фокус ОПП, враховуючи Стандарт ОПП Менеджмент другого (магістерського) рівня. Активізувати роботу зі стейкхолдерами у напрямку обговорення та вивчення їх рекомендацій щодо компонентного наповнення ОПП. Розширити співпрацю із зовнішніми стейкхолдерами, залучаючи до їх числа спеціалістів сфери менеджменту.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

При оновленні ОПП на 2024-25 н.р. рекомендується врахувати освітній стандарт спеціальності 073 Менеджмент. ОПП другого (магістерського) рівня необхідно розглядати, як окрему освітню програму, а не продовження бакалаврської. Гаранту ОПП до початку 2024-25 н.р. відредагувати нумерацію курсів навчання та семестрів. Гаранту, до початку 2024-25 н.р. рекомендується посилити зазначені у описі ОПП цілі та особливості відповідними обов'язковими ОК, оскільки наявні скоріше відповідають фокусу географічного факультету, випускової кафедри та викладацької роботи у сфері вищої освіти, аніж самої ОПП за спеціальністю Менеджмент. Переглянути перелік ОК на предмет забезпечення відповідних ПРН. При оновленні компонентного та змістового наповнення ОПП, включити ОК, які забезпечують вивчення та розуміння тем, що відповідають тематиці програми виробничої практики. З метою забезпечення права здобувачів у формуванні індивідуальної освітньої траєкторії у напрямку вибору ОК, Гаранту до початку 2024-25 н.р. розширити варіативну складову дисциплін вибіркового блоку. Рекомендується актуалізувати бази практик із врахуванням цілей ОПП та її спеціальності.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Гаранту та секретарю приймальної комісії, до початку 2024-25 н.р., переглянути рекомендовану літературу вступного фахового іспиту, на предмет наявності видань країни-агресора. Рекомендується популяризувати ідею та стимулювати здобувачів до неформальної освіти та академічної мобільності.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Гаранту та групі розробників, до початку 2024-25 н.р., оптимізувати терміни проходження виробничої та асистентської практики враховуючи Стандарт, цілі ОПП та те, що за відсутності переддипломної практики, у ході виробничої, здобувачі можуть зібрати необхідну інформацію та матеріал для виконання кваліфікаційної роботи. НПП, до початку 2024-25 н.р. оновити матеріали НМЗ ОК враховуючи сучасний стан та тенденції розвитку галузі менеджмент, особливості управління туристичними підприємствами та міжнародного співробітництва, враховуючи умови війни. Гаранту та завідувачу вискової кафедри оновити тематику кваліфікаційних робіт, враховуючи відповідність Стандарту спеціальності Менеджмент.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Систематизувати заходи популяризації академічної доброчесності, зокрема серед здобувачів. У матеріалах справи та звіті ЕГ не виявлено взірцевих практик.

Критерій 6. Людські ресурси

Адміністрації ЗВО до початку 2024/25 н.р. привести склад групи забезпечення у відповідність до Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, посилити кадровий склад ОПП за відповідністю спеціальності 073 Менеджмент. Привести у відповідність до ліцензійних вимог кадрове забезпечення за ОК1, ОК2, ОК3, ОК6, ОК7. Відкоригувати дані щодо академічної та/або професійної кваліфікації викладачів, задіяних у реалізації ОПП відповідно до конкретної ОК. НПП, задіяним у реалізації ОПП, активізувати публікаційну активність відповідно до ОК, які вини забезпечують, Рекомендовано активізувати та систематизувати залучення професіоналів-практиків спеціальності Менеджмент.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендації відсутні. Потужна МТБ, програмне забезпечення, яке використовується в освітньому процесі та їх оновлення за рахунок залучення грантових коштів є зразковою практикою, рекомендованою для наслідування.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Гаранту ОПП, протягом 2024 -2025 рр. посилити вплив стейкхолдерів, фахівців спеціальності Менеджмент на оновлення компонентного наповнення ОПП. Активізувати договірну співпрацю із роботодавцями сфери управління та провести їх опитування на предмет компонентного наповнення ОПП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Гаранту, оприлюднювати проект ОПП на сайті із дотриманням термінів визначених внутрішніми нормативними документами. Взірцевих практик не виявлено.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ТРУНІНА ІРИНА МИХАЙЛІВНА